

Nordmalings kommun

Äldreomsorgsplan Nordmalings kommun

Dokumenttyp Plan	Diarienummer 2016-643-730	Datum för beslut 2018-10-22 Kommunfullmäktige
För revidering ansvarar Socialchef	Uppföljning och tidplan	Dokumentet gäller 2019 - 2029

Innehåll

1. Inledning	2
Syfte	
Bakgrund	
Delaktighet	
2. Lagar, styrdokument och rutiner – detta styr äldreomsorgen	3
Socialtjänstlagen (SoL)	
Hälsa- och Sjukvårdslagen (HSL)	
Äldreomsorgens nationella värdegrund	
Nordmalings kommuns värdegrund	
Nordmalings kommuns äldreomsorgs värdegrund	
Värdighetsgarantier	
Kommunfullmäktiges mål och strategiska förutsättningar	
Nordmalings kommunfullmäktiges mål	
Kommunstyrelsens resultatmål riktat mot Vård- och äldreomsorg	
Nationella riktlinjer vid demenssjukdom	
3. Vad kan vi säga om framtiden	9
Befolkningsprognos för Nordmalings kommun	
Särskilt boende	
Hemtjänst	
4. Utvecklingsområden	13
1 Bostäder och lokaler	
2 Demens	
3 Förebyggande arbete	
4 Inflytande och delaktighet i vardagen	
5 Kvalitetsarbete	
6 Kost och nutrition	
7 Personalens kompetens och rekrytering	
8 Rehabilitering	
9 Social samvaro och aktiviteter	
10 Stöd till anhöriga och närstående	
11 Samverkan	
12 Valfrihet	
13 Digitalisering	
5. Mätbara mål	26
 Bilaga 1.	
Begreppsdefinition – Äldreomsorg i Nordmaling	27

1. Inledning

Äldreomsorgen i Nordmaling är en viktig del av vardagslivet, dels för dem som själva behöver vård och omsorg, alla anhöriga som finns runt våra äldre och för flera av kommunens medarbetare.

Sveriges kommuner står inför en av sina största utmaningar – de demografiska förändringarna medför behov av andra planer för äldreomsorgen än tidigare. I Nordmalings kommun ser vi självklart denna utveckling som positiv, vi blir friskare, mer aktiva och lever längre.

Äldreomsorgsplanen väntas svara på ett antal frågor om hur äldreomsorgen behöver utvecklas mot bakgrunden av att antalet äldre ökar i antal. Det är angeläget att planmässigt utveckla verksamhetens mål och kvalitéer genom ett samlat dokument som kan ligga till grund för politiska beslut. Äldreomsorgsplanen är ett instrument för att styra och förbättra kommunens äldreomsorg på både kort och lång sikt. Den beskriver nuläge, politiska mål och utvecklingsstrategier kring omsorgen om äldre.

Syfte

Syftet med äldreomsorgsplanen är att skapa ett underlag för att styra, planera, organisera och utveckla äldreomsorgen i Nordmalings kommun under åren 2019-2029.

Äldreomsorgsplanen ska även finnas med som en del i den övergripande utvecklingen av kommunen.

Bakgrund

Socialtjänstlagen är en ramlag, vilket innebär att lagen endast anger de yttre ramarna för biståndsbesluten. Kommunerna ges genom det kommunala självstyret en viss frihet att utforma och anpassa besluten.

Det är därför viktigt med ett styrdokument som tar sin grund i politiska mål och visioner och som därmed kan vara vägledande i övergripande beslut, men också finnas med i det dagliga arbetet. Utifrån detta har uppdrag givits att i samarbete med berörda intresseorganisationer och kommuninnevånare ta fram en äldreomsorgsplan, som präglas utav delaktighet.

Med äldre personer avses enligt Socialtjänstlagen, SoL, vanligen personer 65 år och äldre. Det är den gräns som normalt tillämpas i SoL när det gäller avgränsning av äldre i förhållande till andra grupper i lagstiftningen – och därmed den gräns som används i Äldreomsorgsplanen för Nordmalings kommun.

Delaktighet

I framtagandet av äldreomsorgsplanen har följande inbjudits att vara delaktiga på olika sätt.

- Boende
- Anhöriga
- Medarbetare
- Intresseorganisationer
- Allmänheten
- Tillgänglighetsrådet

2. Lagar, styrdokument och rutiner – detta styr äldreomsorgen

Äldreomsorgen styrs framförallt av Socialtjänstlagen, SoL, men också av Hälso- och sjukvårdslagen, HSL. De nationella målen för äldreomsorgen i Sverige uttrycks – förutom i lagstiftningen – i riksdagens mål för äldrepolitiken och i den nationella utvecklingsplanen för vård och omsorg.

Socialtjänstlagen (SoL)

Enligt SoL 5 kap 4§ ska kommunens omsorg om äldre inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Socialnämnden (eller motsvarande) ska verka för att äldre personer får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Socialnämnden (eller motsvarande) ska enligt SoL 5 kap 5§ verka för att äldre människor får goda bostäder och ska ge dem som behöver det, stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service.

Kommunen ska också inrätta särskilda boendeformer med service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. Den äldre personen ska, så långt det är möjligt, själv kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges.

Av SoL 5 kap 6§ framgår att kommunen ska planera sina insatser för äldre.

I planeringen ska kommunen samverka med landstinget samt andra samhällsorgan och organisationer. Socialnämnden (eller motsvarande) ska även erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning.

(SoL 5 kap. 10 §)

Hälso- och Sjukvårdslagen (HSL)

Kommunen ansvarar för viss hälso- och sjukvård till äldre enligt HSL. Enligt HSL 18 kap. ska varje kommun erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem, som efter beslut av kommunen enligt SoL, bor på särskilt boende. Varje kommun ska även i samband med dagverksamhet, som omfattas av SoL, erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som vistas där. En kommun får även i övrigt erbjuda dem som vistas i kommunen hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård).

Betydelsen av hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser framhålls också i den nationella handlingsplanen för äldrepolitiken (prop.1997/98:13)

Målen för den nationella äldrepolitiken är att äldre skall:

- Kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende
- Kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag
- Bemötas med respekt
- Ha tillgång till god vård och omsorg

Äldreomsorgens nationella värdegrund

Den 1 januari 2011 trädde två nya bestämmelser i kraft i Socialtjänstlagen.

I 5 kap. 4 § SoL infördes en bestämmelse om en nationell värdegrund för äldreomsorgen och i 5 kap. 5 § SoL en bestämmelse som talar om den äldre personens ökade möjligheter till inflytande vid genomförandet av insatserna.

Genom värdegrunden kan kommunen förtydliga vad som gäller, för stödinsatser till äldre i den aktuella kommunen. Kommunerna får själva avgöra hur värdegrunden ska tillämpas och hur de ska leva upp till den. Även om den befintliga lagstiftningen förtydligas genom en värdegrund, kan den enskilde inte hävda en rättighet att få visst bistånd direkt på den nya bestämmelsen.

Med värdegrund menas de etiska värden och normer som ska vara grunden för arbetet inom äldreomsorgen och att verksamheten ska inriktas på den äldre personens behov av värdighet när hon eller han får omsorgsinsatser. Värdegrunden ska överensstämma med gällande lagar och regler inom området.

En värdegrund ska befästa ett synsätt om att äldre ska kunna leva utifrån sin identitet och personlighet, vilket innebär dels ett *värdigt liv* (se nedan), dels att känna *välbefinnande* (se nedan) i tillvaron.

Med värdigt liv menas:

- En privat sfär och kroppslig integritet
- Möjlighet att upprätta och respekteras i sitt självbestämmande
- Individanpassning och delaktighet i beslut och insatser
- Insatser av god kvalitet
- Ett gott bemötande av den äldre och dennes anhöriga
- Skälig levnadsnivå
- Skydd för skada och obehag.

Välbefinnande är en subjektiv känsla, men med att känna välbefinnande kan menas:

- Känsla av trygghet
- Upplevelse av meningsfullhet det vill säga uppleva och känna sammanhang och en helhet i sitt liv, upplevelser av samhörighet och gemenskap, stöd att leva efter sin kultur, livsåskådning och tro, upplevelser av livsmod, eufori och lust.

Nordmalings kommuns värdegrund

• **Kvalitet och hushållning**

Professionellt bemötande.

Ha en långsiktig strategi och samarbetar runt de gemensamma resurserna.

Sträva mot att sätta in rätt insats i rätt tid.

• **Helhetssyn**

Arbeta med att ta hänsyn till helheten från början.

Arbeta utifrån tanken "en väg in".

Lösningarna ska utgå från medborgaren.

- **Medborgarfokus**

Mötet med medborgaren är kärnan, tjänster producerade för medborgarens bästa. Att lyssna och ge återkoppling och arbeta för ett personligt engagemang. Ska kännetecknas av öppenhet.

- **Lärande**

Är en lärande organisation.

Kännetecknas av omvärldsbevakning och av att ta del av ny kunskap som omsätts i handling.

Följer ständigt upp sina verksamheter och utvecklar processer i vardagen.

Vill kännetecknas av att lära av kritik och av att förändra det som behöver förändras.

- **Kulturen på arbetsplatsen – våra inre värderingar**

Alla medarbetare har ett ansvar för kulturen på arbetsplatsen.

Medarbetare ska möta varandra respektfullt och har tillit till varandra.

Det råder ett tillåtande klimat där man lär av misstag.

Nordmalings äldreomsorgs värdegrund

Socialförvaltningens (eller motsvarande) insatser i Nordmalings kommun ska präglas av:

Respekt - Vi ska bemöta varje människa som en unik individ samt i varje möte visa respekt för den enskilde. Vi ska värna om varje enskild individs integritet och självbestämmande.

Trygghet - Vi ska ge god vård och omsorg av kompetent personal i en trygg miljö. Vi ska sträva efter kontinuitet, trygghet och delaktighet för varje enskild individ.

Gott bemötande - Vi ska ha ett tillåtande och respektfullt förhållningssätt som bekräftar varje enskild individs behov av att bli sedd och hörd.

Värdighetsgarantier

Syftet med de lokala värdighetsgarantierna är att tydliggöra hur äldreomsorgen arbetar för att ge äldre möjlighet till självbestämmande, delaktighet, hur den enskildes integritet värnas och hur man får ett gott bemötande.

Att införa lokala värdighetsgarantier är frivilligt. För de kommuner som väljer att införa värdighetsgarantier innebär det att man ger utfästelser för hur äldreomsorgen ska bedrivas. Det betyder att den äldre och anhöriga ska känna till garantin, veta hur man lämnar in klagomål i händelse att inte kommunen lever upp till utfästelserna samt känner att klagomålen tas till vara. Den lokala värdighetsgarantin bör därför vara ett led i kommunens systematiska kvalitetsarbete. Socialtjänstlagen, SoL, möjliggör även för kommunen att införa kompensation till den enskilde i händelse av att kommunen inte levtt upp till värdighetsgarantin.

Kommunfullmäktiges mål och strategiska förutsättningar

Som grund för kommunfullmäktiges strategiska mål finns även strategiska förutsättningar. Dessa består av tre delar, ekonomi, medarbetare (humankapital) och processer och är styrande på ett övergripande plan, liksom de lagar, förordningar och reglementen som kommunens verksamhet styrs av. De strategiska förutsättningarna är på samma gång begränsning, inriktning och verktyg för att nå de strategiska målen.

Nordmalings kommunfullmäktiges mål

- God ekonomisk hushållning
- God och trygg livsmiljö
- Full behovstäckning inom vård och äldreomsorg
- Utveckla anhörigstödet inom omsorgerna
- Utveckla volontärverksamhet
- Utvidga tjänstegarantierna
- Minska olyckor och tillbud
- Hållbar utveckling
- Ökat jämställdhetsfokus i alla brukarmöten
- Genomför åtgärder enligt funktionshinderpolitiska programmet
- Valfrihet, utveckla möjligheter till valfrihet för brukaren
- Samverkan mellan kommun och region

Kommunstyrelsens resultatmål riktat mot Vård- och äldreomsorg

• Sänkt nettokostnad i nivå med förväntad standardkostnad enligt SKL

God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen visar god måluppfyllelse och de finansiella målen är uppfyllda. Sammantaget skapar dessa mål förutsättningen för en god utveckling.

• Andelen medborgare som känner sig trygga ska öka

Öka medborgarnas upplevda trygghet genom ett aktivt förebyggande arbete kopplat till informationsinsatser av vad som görs och befintlig statistik.

• Full behovstäckning inom äldreomsorgen

Kommunen ska erbjuda en plats/lägenhet till särskilt boende (vård- och omsorgsboende, samt servicehus) inom 3 månader för de som har biståndsbeslut. Alla med biståndsbeslut på hemtjänst ska få det verkställt inom laga tid. Vid behov ska det verkställas omedelbart.

• Utveckla anhörigstödet inom omsorgerna

Utveckla det stöd som kommunen ger till anhöriga som vårdar sina närstående.

• Öka volontärverksamheten inom omsorgerna

Verksamhet som bedrivs av frivilliga utan lön i våra olika verksamheter kallas gemensamt volontärverksamhet. Verksamheterna ska utvecklas och politiken vill se mer som görs av frivilliga krafter. Utveckla = volym/kvalité/mångfald.

- **Attraktiv arbetsgivare**

En arbetsgivare som lockar till sig nya medarbetare och där medarbetare trivs och vill stanna. Attrahera – behålla - avsluta i positiv anda.

- **Öka effektiviteten i vårt lokalutnyttjande**

God funktion för nyttjande verksamhet. Ekonomisk effektivitet för utförande verksamhet samt för service, drift och underhåll.

- **Utöka möjligheten för att ge större valfrihet för brukaren**

Ge brukarna större inflytande i samband med val av insats och delaktighet i utformningen av insatsen.

Nationella riktlinjer vid demenssjukdom

Nedan sammanfattas de rekommendationer som Socialstyrelsen bedömt vara centrala förutsättningar för att riktlinjerna ska ge önskat resultat. Socialstyrelsen ser att rekommendationerna kan vara resurskrävande och bland annat medföra behov av investeringar i personal och kompetens.

- **I första hand basal utredning – sedan utvidgad utredning**

Det finns ingen enkel utredningsmetod som kan fastställa om en person har en demenssjukdom. I första hand bör hälsocentralen göra en basal demensutredning.

- **Personcentrerad vård och omsorg, ett multiprofessionellt teamarbete och utbildning**

Socialstyrelsen anser att all vård, omvårdnad och omsorg för personer med demenssjukdom bör bygga på ett personcentrerat förhållningssätt och multiprofessionellt team-baserat arbete.

- **Uppföljning minst en gång per år**

Socialstyrelsen anser att hälso- och sjukvården och socialtjänsten minst en gång per år bör följa upp läkemedelsbehandling, kognition, funktionsförmåga, allmäntillstånd, eventuella beteendeförändringar och beviljade biståndsinsatser för personer med demenssjukdom.

- **Erbjuda behandling med mediciner**

Hälso- och sjukvården bör erbjuda behandling med mediciner mot kognitiva symtom till personer med mild till måttlig Alzheimers sjukdom.

- **Utredning av beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom**

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten bör alltid utreda de bakomliggande orsakerna till beteendemässiga och psykiska symtom hos personer med demenssjukdom (BPSD).

För personer med demenssjukdom och samtidig depression bör hälso- och sjukvården erbjuda behandling mot depressionen.

- **Dagverksamhet som är anpassad för gruppen**

Socialstyrelsen anser att socialtjänsten bör erbjuda personer med demenssjukdom dagverksamhet som är specifikt anpassad för gruppens behov. Yngre personer bör erbjudas plats i dagverksamhet som specifikt anpassats för deras behov.

- **Särskilt boende specifikt anpassat för personer med demenssjukdom**

Socialstyrelsen anser att socialtjänsten bör erbjuda personer med demenssjukdom plats i småskaligt särskilt boende specifikt anpassat för personer med demenssjukdom.

Socialtjänsten bör även verka för att boendets miljö är personligt utformad, hemlik och berikad och att de personer som har behov av utevistelse ges möjlighet till detta.

- **Stöd till anhöriga**

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten bör erbjuda anhöriga möjligheter till utbildningsprogram och psykosociala stödprogram, kombinationsprogram och avlösning.

3. Vad kan vi säga om framtiden

Sveriges kommuner står inför en stor utmaning när det gäller äldreomsorg. År 2050 beräknas antalet personer 80 år och äldre ha fördubblats jämfört med det gångna sekelskiftet.

Socialdepartementets äldre- och folkhälsominister Maria Larsson presenterade 2010 det så kallade LEV-projektet, som står för Långsiktig efterfrågan på välfärdstjänster. Där beskrivs att år 2050 kommer ca 25 procent av befolkningen att vara 65 år eller äldre och att kostnaden väntas med detta förväntas stiga med ca 70 procent.

För att möta det ökade behovet av hälso- och sjukvård och äldreomsorg krävs ett strategiskt och målmedvetet arbete.

Resultaten från LEV-projektet ger en bild av utmaningarna:

- År 2050 väntas andelen äldre i befolkningen öka från dagens 17 procent till 25 procent. Befolkningen åldras, hälsan förbättras och livslängden ökar. Det är en utveckling som samhället måste anpassa sig till.
- Kostnaderna till följd av den åldrande befolkningen äldreomsorg väntas stiga med cirka 70 procent och för hälso- och sjukvården med närmare 30 procent.
- Nya behandlingsmöjligheter och högre kvalitet inom hälso- och sjukvården gör att kostnadsökningen blir ca 80 procent.
- Personalbehovet ökar med cirka 50 procent, mest inom äldreomsorgen.

Befolkningsprognos för Nordmalings kommun

Äldreomsorgsplanen görs i ett 10-års perspektiv – 2019-2029.

Befolkningsprognosen för Nordmalings kommun sträcker sig från 2016 till 2031.

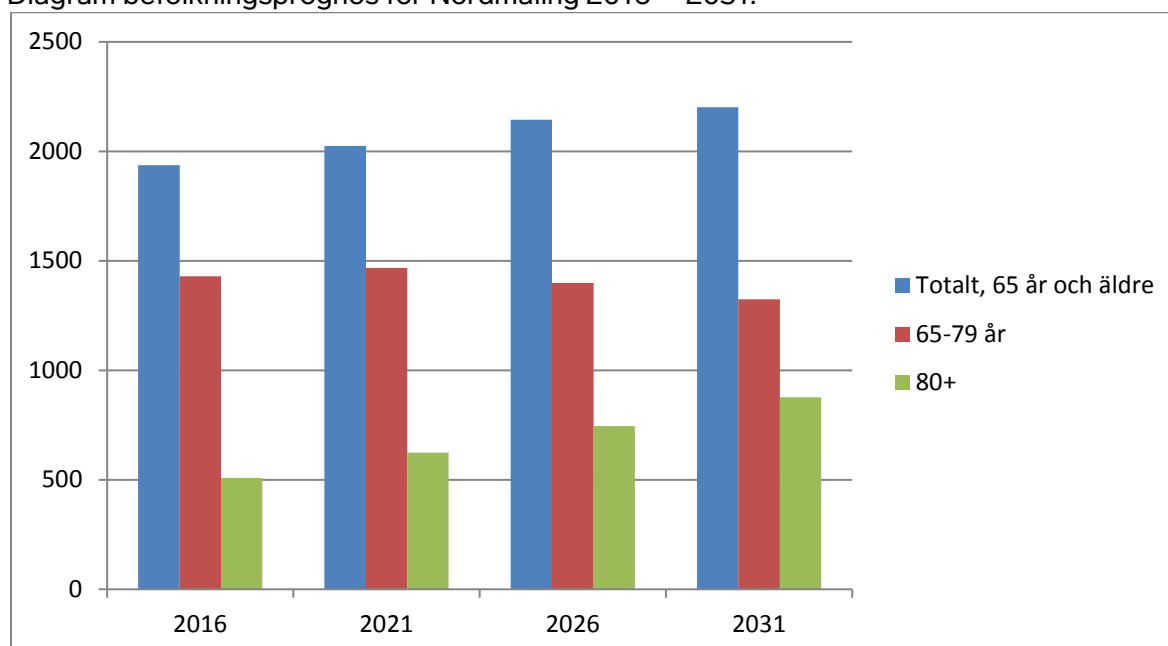
Enligt denna prognos kommer åldersgruppen mellan 65 till 79 år att minska med 105 personer under åren 2016 – 2031. Åldersgruppen 80 år och äldre kommer däremot att öka med 369 personer under samma tid.

Befolkningsprognos för Nordmaling 2016 – 2031.

(Källa: Region Västerbotten)

	2016	2021	2026	2031
65 -79	1429	1468	1399	1324
80+	508	624	746	877
Totalt	1937	2092	2145	2201

Diagram befolkningsprognos för Nordmaling 2016 – 2031.

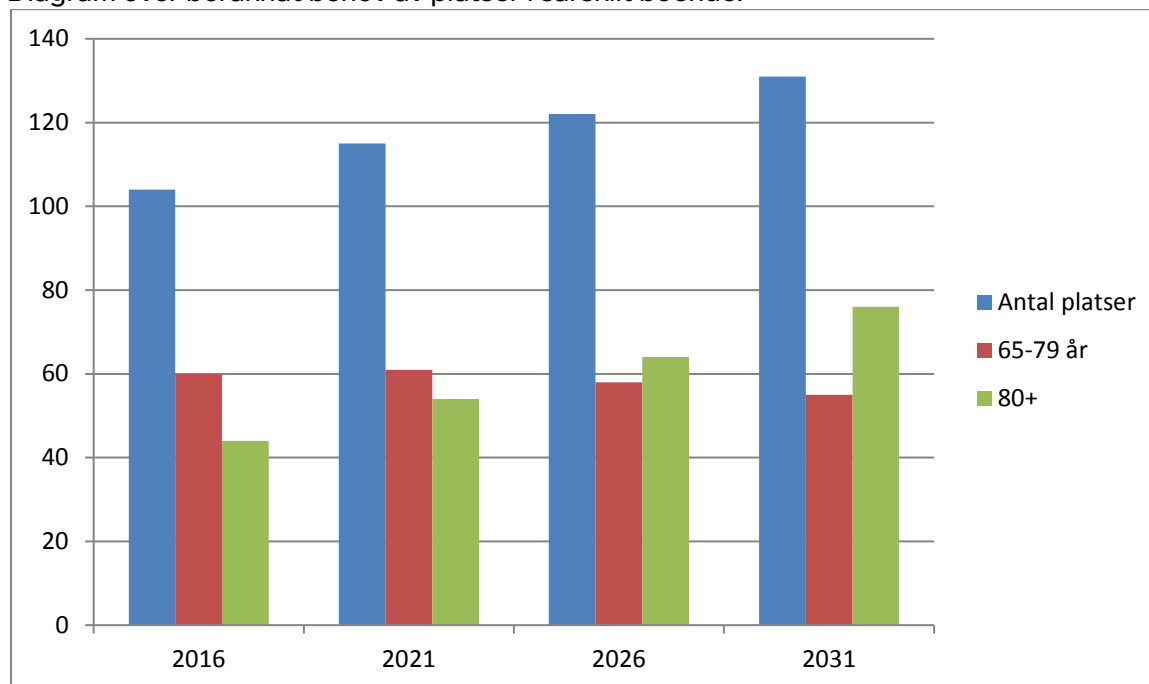
Särskilt boende

Det kan finnas anledning att anta att behovet av platser på särskilda boenden kommer att öka ju äldre befolkningen blir. I Nordmaling bor 4,2 procent av befolkningen mellan 65 och 79 år i särskilt boende och 8,7 procent av dem som är över 80 år. Om man följer befolkningsprognosen och antar att andelen personer med behov av stöd och hjälp är konstant de närmaste åren skulle behovet av platser i särskilt boende behöva utökas från dagens 106 till 122 platser fram till 2026 och till 131 platser fram till år 2031.

Beräknat behov av platser i särskilt boende mellan 2016 – 2031.

	2016	2021	2026	2031
65 -79	60	61	58	55
80+	44	54	64	76
Totalt	104	115	122	131

Diagram över beräknat behov av platser i särskilt boende.

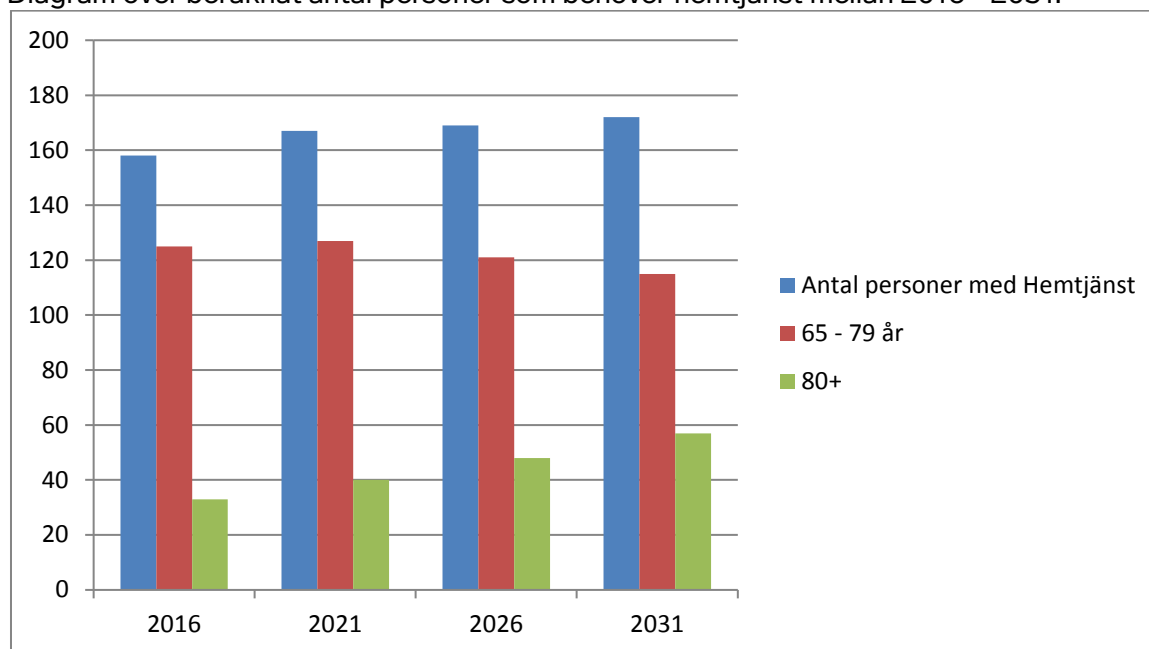
Hemtjänst

I Nordmaling har 125 personer (8,7 %) av befolkningen mellan 65 och 79 år någon form av hemtjänst och av de som är över 80 år har 33 personer (6,5 %) hemtjänst. Om man följer befolkningsprognosen och antar att andelen personer med behov av stöd och hjälp är konstant de närmaste åren skulle antalet personer med hemtjänst öka från dagens 158 till 169 personer år 2026 och 172 fram till år 2031.

Beräknat behov av hemtjänst mellan 2016 – 2031.

	2016	2021	2026	2031
65 -79	125	127	121	115
80+	33	40	48	57
Totalt	158	167	169	172

Diagram över beräknat antal personer som behöver hemtjänst mellan 2016 - 2031.

4. Utvecklingsområden

Andelen äldre människor ökar och allt fler lever till riktigt hög ålder. Detta är positivt, men det medför även ett ökat tryck på våra välfärdssystem. Nationell forskning lyfter flera utvecklingsområden som är viktiga för att möta de utmaningar vi står inför inom vård och omsorg för äldre. Att utveckla miljöer och insatser till stöd för äldres hälsa och välbefinnande är viktigt för att hålla nere/minimera behovet av vård och omsorg. Effektivisering och utveckling av metoder och organisation utifrån ny kunskap och teknik är angeläget för att hålla en hög kvalitet utifrån begränsade tillgångar.

1 Bostäder och lokaler

Ordinärt boende i villa eller lägenhet kommer även i framtiden att vara det naturliga valet för merparten äldre. Alla ska ges förutsättningar att få bo kvar i det egna hemmet och där få den hjälp som behövs.

Bostadsanpassning ska ses som en investering i kvarboende och tillgodoses vid behov.

På sikt behöver det skapas ytterligare anpassade boenden för äldre i olika former. Anpassade bostäder för äldre dit man själv kan välja att flytta, med närhet till hjälp, socialt umgänge och service av olika slag efterfrågas idag.

Trygghetsboende är en boendeform med syfte att fylla glappet mellan den egna bostaden och en flytt till särskilt boende samt att främja social gemenskap. En inflyttning i ett trygghetsboende kräver inget biståndsbeslut men kan riktas till en viss åldersgrupp. Genom hög tillgänglighet för personer med olika funktionsnedsättningar kan trygghetsboenden minska behovet av bostadsanpassningar och platser till särskilt boende.

För närvarande finns inget trygghetsboende i Nordmalings kommun.

Det här vill vi satsa på:

Att Nordmalings äldreomsorg ska kompletteras med ett trygghetsboende.

Att alla äldre med beslut ska erbjudas plats på särskilt boende.

Att inom Nordmalings kommun lyfta fram hälsofrämjande miljöer såsom ändamålsenliga och anpassade samlingslokaler för skapande av mötesplatser.

2 Demens

Precis som i övriga riket kommer Nordmaling att få ett ökat antal personer med demenssjukdom i takt med ett ökat antal äldre. Risken för att insjukna i demenssjukdom ökar i takt med stigande ålder om inte mediciner i framtiden kan dämpa alternativt undanröja risken för att insjukna.

I de nationella riktlinjerna för demensvård anges att åtta procent av alla som är 65 år och äldre, och nästan hälften av alla som är 90 år och äldre, har någon form av demenssjukdom. Utifrån invånarantalet i Nordmalings kommun insjuknar varje år ca 154 personer i någon form av demenssjukdom.

När det gäller insatser specifikt riktade till personer med demenssjukdom finns i Nordmalings kommun tre demensboenden som är speciellt riktade till personer med demens, två i Nordmaling samt ett i Rundvik.

Nordmaling har även ett Demensteam bestående av en undersköterska och en sjuksköterska, dessa arbetar idag gentemot särskilda boenden i kommunen. Dagverksamhet riktad enbart för personer med demens finns att tillgå några tillfällen i veckan samt korttidsplatser/växelvårdsplatser på avdelning Rehab på Tallbacken.

Det finns stora behov till stöd för anhöriga som vårdar sina nära i hemmet. Som anhörig till en demenssjuk behövs både möjlighet till avlösning i form av växelvård, avlösning i hemmet men även att ha möjlighet att träffa andra som befinner sig i samma situation genom olika anhöriggrupper. Här fyller Demensteamet en stor funktion både att med sin kunskap kunna stötta och hjälpa men även som sammanhållande i olika grupper.

Det här vill vi satsa på:

Att erhålla regelbunden kompetensutveckling av personal för att möta olika behov hos personer med demenssjukdom både i ordinärt boende och på vård- och omsorgsboenden samt att prioritera en hållbar verksamhetsutveckling.

Att erbjuda en demensvård av hög kvalitet. Detta är ett prioriterat område som kräver särskilda resurser för att säkerställa en god livskvalité.

Att tillskapa demensavdelningar inom äldreomsorgen.

3 Förebyggande arbete

Fysisk aktivitet är viktigt för att behålla hälsa, självständighet och minska risken för skador. Genom att förebygga ohälsa och olycksfall bland äldre kan äldre få ett rikare och längre liv samtidigt som stort lidande för den enskilde och stora kostnader för samhället kan undvikas. Flera studier har visat att förändrade levnadsvanor kan ge positiva effekter långt upp i åldrarna.

Kultur för Seniorer, kultur för hälsa är en verksamhet där man genom ett utökat aktivitetsinnehåll stävar efter att minska ensamhet och isolering samt att göra dagen mera innehållsrik och meningsfull för äldre i Nordmalings kommun.

Det här vill vi satsa på:

Att Nordmalings äldre ska kunna leva ett hälsosamt och tillfredställande liv med både fysiska och kulturella inslag.

Att verka för att inga äldre i Nordmalings kommun ska känna sig isolerade eller ensamma.

4 Inflytande och delaktighet i vardagen

Att ha inflytande och delaktighet i samhället likväl som i sin egen vardag ger en motiverad samhällsmedborgare där livsglädje och livslust ökar. Att ha inflytande och vara delaktig i de beslut som gäller den egna vardagen och de stödinsatser man har är grundläggande förutsättningar för välbefinnande.

Här är värdegrundsarbete, arbetet med kontaktmannaskap och genomförandeplaner ett viktigt utvecklingsområde. För att kunna påverka sin vardag är det mycket viktigt att på ett enkelt sätt kunna lämna synpunkter och klagomål på ett enkelt sätt.

Nordmalings kommun strävar efter att all information ska vara aktuell, relevant och lättbegriplig för att de äldre ska kunna göra egna val, vara aktiv och delaktig på ett enkelt sätt.

Det här vill vi satsa på:

Att brukare, anhöriga och kommunen ska arbeta tillsammans mot gemensamma mål.

Att fortsätta utveckla genomförandeplanerna och kontaktmannaskapet för att möta varje individs unika behov för att leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Att fortsätta utveckla personcentrerade insatser inom äldreomsorgen där särskilt utvecklingsfokus ligger på sociala aktiviteter.

5 Kvalitetsarbete

För att möta den åldrande befolkningens behov av hälso- och sjukvård och äldreomsorg krävs ett strategiskt och målmedvetet arbete på flera områden.

Kvalitetsarbete och resultatuppföljning är viktigt för att kunna utveckla verksamhetens kvalitet och effektivitet.

Ledningens engagemang och medarbetarnas medverkan är hörnstenar i allt förbättringsarbete.

Samverkan, ledning, styrning och uppföljning behöver anpassas till aktuell kunskap och de möjligheter som sammanhållna IT-system och modern hjälpmedelsanvändning ger.

För att få kvalitet i vardagen ska verksamheterna arbeta med ständiga förbättringar. Redan i dag pågår ett sådant arbete men det behöver utvecklas, följas upp och systematiskt analyseras för att skapa bättre möjligheter för framtida planering.

Information och resultat från synpunkts- och klagomålshantering, riskanalyser, brukar- och medarbetarenkäter, nationella kvalitetsregister och undersökningar ska användas för att säkerställa och förbättra kvaliteten.

Det här vill vi satsa på:

Att utifrån mätbara mål göra kvalitetsuppföljningar.

Att äldreomsorgens insatser ska grunda sig i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och att uppföljningar sker kontinuerligt.

6 Kost och nutrition

Maten och måltiden är viktig inte bara för att tillgodose behovet av energi och näring, utan även hälsa och livsglädje.

Att maten och måltiderna anpassas efter den äldres individuella behov, vanor och önskemål är därför av största vikt och ett led i att förbygga undervikt i den äldsta åldersgruppen.

Införandet av kvalitetsregistret Senior Alert har gjort att risken för undernäring har minskat.

Gemenskapen runt en måltid är ofta en viktig del av det sociala innehållet. Måltiderna ska upplevas som höjdpunkter under dagen. Det kan handla om att erbjuda möjlighet till samvaro kring måltider eller olika alternativ när det gäller livsmedel och måltidsmiljö. Det innebär även att kunna tillmötesgå personer som vill äta särskild mat av exempelvis religiösa, kulturella eller etiska skäl.

Därför har måltiderna en central betydelse i planering och utformning av äldreomsorgen. Kvaliteten på maten ska vara hög och nationella närings- och kostrekommendationer ska användas vid planering.

Det här vill vi satsa på:

Att måltiderna ska vara ett glädjeinslag i vardagen, vara välsmakande och tillgodose näringsbehovet.

Att råvarorna i så stor utsträckning som möjligt ska vara svenska och närproducerade.

Att matsedeln ska vara säsongsanpassad för att höja kvalitén på maten.

7 Personalens kompetens och rekryteringsbehov

Personalen är vår viktigaste resurs för att kunna ge en god och säker vård och omsorg till våra äldre. Ett viktigt område för att skapa en äldreomsorg som kan möta framtidens behov är en tryggad personalförsörjning. Det är även viktigt att personalens sammansättning motsvarar befolkningens sammansättning, bland annat vad gäller kön och etnicitet. Personalens kompetens måste även säkerställas, synliggöras, användas och utvecklas.

En ökad andel äldre genererar ett ökat personalbehov. Samtidigt som pensionsavgångarna ökar minskar gruppen arbetsföra – en ekvation som på många sätt är svårlöst. Detta är inte något unikt för Nordmalings kommun utan detta gäller mer eller mindre i samtliga Sveriges kommuner.

Allt fler psykiska hälsoproblem bland äldre och ökade krav på kommunens hemsjukvård med allt fler multisjuka som kräver mera avancerade medicinska insatser i hemmet är några av de faktorer som föranleder att frågor kring kompetensförsörjning behöver stå i fokus. Bristen i landet på utbildade sjuksköterskor/distriktssköterskor gör att kommunen kommer att ha en stor utmaning att nyrekrytera inom dessa yrkeskategorier.

Under hösten 2017 och våren 2018 har 35 av kommunens omvårdnadspersonal getts möjlighet till undersköterskeutbildning.

Det här vill vi satsa på:

Att kompetensen hos personal kontinuerligt ska säkerställas och utvecklas i de kommunala verksamheterna. Nordmalings kommun ska satsa på en hållbar verksamhetsutveckling.

Att utbildning och validering för äldreomsorgens omvårdnadspersonal som saknar fullständig utbildning ska fortsätta i någon form.

Att Nordmalings kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där all personal ska erbjudas en heltidstjänst som är hållbar utifrån arbetsmiljö samt scheman med påverkansmöjlighet.

Att se över fördelningen av arbetsuppgifter när det gäller serviceinsatser med anledning av bristen på undersköterskor.

8 Rehabilitering

Idag arbetar kommunens arbetsterapeuter och fysioterapeut i nära samarbete med personal inom äldreomsorgen med strukturerade team-träffar.

Genom en särskild satsning har en arbetsterapeut och fysioterapeut gets en ökad möjlighet att handleda och undervisa hemtjänstpersonal i hemmen för att uppnå en personcentrerad rehabilitering. Detta leder till att personer kan rehabiliteras i hemmet och inte behöver vara på kommunens Rehab avdelning samt att hemtjänstinsatser har kunnat minska.

Det här vill vi satsa på:

Att utreda möjligheten att inrätta ett hemtagningsteam eller motsvarande utifrån kortare utskrivningsprocess från Landstingets slutenvård.

Att fortsätta och utveckla samarbetet mellan arbetsterapeuter, fysioterapeuter och vårdpersonal inom äldreomsorgen i Nordmaling.

9 Social samvaro och aktiviteter

Social samvaro och aktiviteter ger den äldre förutsättningar att skapa en meningsfull och innehållsrik vardag. Det sociala innehållet i omsorgen om den äldre påverkar både hälsa och välmående. Ett bra socialt innehåll skapar en trivsamt miljö både för den äldre och personalen och har även en positiv inverkan på den äldres fysiska hälsa. Insatser från frivilliga organisationer kan bryta ensamhet och isolering.

Förutsättningar för socialt innehåll i äldreomsorgen kan handla om att starta träffpunkter, bjuda in till kulturaktiviteter, men också om att ge utrymme för umgänge, rörelse, skapande eller matlagning. Det sociala innehållet i omsorgen om äldre påverkar både hälsa och välmående. Det är viktigt att få bevara sin egen historia, tradition och kultur, i synnerhet när minnet sviktar, sociala aktiviteter ska därför utformas utifrån de äldres individuella önskemål.

Det här vill vi satsa på:

Att kultur för seniorer ska permanentas och att en volontärförmedling ska skapas och permanentas. Denna verksamhet ska bedrivas med ekonomiskt stöd från kommunen.

Att information och hjälp ges om möjligheter att delta i aktiviteter

10 Stöd till anhöriga och närstående

Anhöriga som vårdar och stödjer närstående som är långvarigt sjuka eller äldre kan få olika former av stöd. Det kan vara stöd i vådarrarollen eller att träffa andra i samma situation genom samtal och aktiviteter eller få avlastning i form av avlösning i hemmet eller växelvård.

Anhörigstöd är viktigt för att förebygga ohälsa och främja välbefinnande hos anhörigvårdare som är en utsatt grupp, ofta med tung arbetsbelastning. För att uppnå ett gott stöd behöver insatserna vara flexibla, lättillgängliga, hålla god kvalitet samt verka för trygghet.

Ett gott samarbete och förståelse mellan närstående till äldre med insatser och verksamheten, är ofta viktigt för den äldres välbefinnande och verksamheterna ska sträva efter goda relationer utifrån den äldres önskemål.

Det här vill vi satsa på:

Att anhöriga ska ges möjlighet att känna sig delaktiga och få direkt och korrekt information tillsammans med boende.

Att utveckla former för att ge äldre och anhöriga möjlighet att vara delaktiga i äldreomsorgen genom t.ex. anhörigträffar, boenderåd, tematräffar.

Att införa en samordningsfunktion för anhörigstöd i Nordmaling.

11 Samverkan

Samverkan mellan olika huvudmän, förvaltningar och verksamheter är avgörande för att underlätta för den äldre. Man har som äldre ofta komplexa och sammansatta behov av vård, omsorg och rehabilitering. För att uppnå detta behövs en organisation där roller och ansvarsfördelning mellan de olika grupperna är tydliga. Samverkan är viktig på en övergripande nivå, i planering av vård- och omsorg samt i utförandet för den enskilde.

Frivilligt socialt arbete har under senare år uppmärksammats och olika samarbetsformer har utvecklats mellan kommuner och frivilligorganisationer. Frivilligorganisationer bedriver ofta arbete riktat mot äldre, såsom besöks- och väntjänst.

I Nordmaling finns ett väl utvecklat samarbete med Svenska kyrkan i form av väntjänst.

Kultur för Seniorer, kultur och hälsa är en verksamhet där samarbete sker med olika aktörer inom kommunen samt enskilda personer för att ge den äldre olika aktiviteter. Ett arbete för att införa en mera organiserad volontärverksamhet inom kommunen är under uppbyggnad.

Det här vill vi satsa på:

Att utveckla och fördjupa samverkan mellan olika huvudmän.

Att fortsätta utveckla samverkan mellan olika verksamheter, frivilligorganisationer och näringslivet.

12 Valfrihet

Valfrihet inom äldreomsorgen handlar om en rad situationer där det finns möjlighet för äldre att välja. Till exempel möjligheten att välja mellan olika maträtter i särskilt boende, att själv välja när man vill stiga upp eller lägga sig. Det kan även innebära att möjligheten att välja utförare inom hemtjänsten, LOV –lagen om valfrihet.

Med valfrihet inom hemtjänsten menas att den enskilde, efter ansökan och biståndsbedömning, själv kan välja vem som ska utföra de beviljade tjänsterna i hemmet utifrån godkända utförare. Kommunens egen hemtjänst är en av dessa utförare och blir automatiskt utförare när den enskilde inta kan eller vill välja.

I den individuella utredningen som biståndshandläggaren gör i samband med en ansökan om insatser från kommunen framgår vilka behov av hjälp och stöd som den äldre har för att klara sin vardag. Utifrån beslut gör sedan den äldre tillsammans med personal inom äldreomsorgen en genomförandeplan där det framgår hur den enskilde vill ha sin hjälp utförd.

Tillsyn via kamera är ett alternativ till personligt besök för den som är lättväckt eller inte vill besök nattetid. Detta är ett alternativ som kan erbjudas om man är beviljad insatsen tillsyn. En kamera installeras i bostaden och är bara aktiv när personalen gör tillsyn på i förhand överenskomna tider.

För att skapa trygghet men ändå kunna känna frihet att klara sig själv även om minnet sviker, kan man tillhandahålla ett GPS-larm som ett hjälpmedel om brukaren vill ta en promenad. Personalen får ett larm om personen inte kommer hem inom rimlig tid.

Det här vill vi satsa på:

Att brukaren ska kunna påverka sitt vardagliga liv, och att hänsyn tas till brukarens och den anhöriges önskemål och synpunkter så långt som det är möjligt.

Att i Nordmalings kommun ska brukaren kunna påverka vilken service/vård man vill ha hjälp med.

13 Digitalisering

För att möta såväl de ökade kraven från medborgarna som de annalkande ekonomiska utmaningarna krävs idag att man tittar närmare på vad dagens digitalisering har att erbjuda.

Det handlar om en digital verksamhetsutveckling som redan idag ger stora möjligheter till effektiviseringar. Framförallt ges möjligheter till ökad kvalitet i insatsernas utformande och genomförande, större delaktighet och inflytande, en ökad trygghet och bättre service inom omsorgen, då särskilt ur användarens perspektiv.

Trygghetslarm är något som har funnits under ett antal år och som bidrar till att äldre kan bo hemma betydligt längre, leva ett mera självständigt liv samt känna sig trygga. Elektronisk tillsyn, system som gör det enklare att ta sin medicin själv eller hålla koll på sitt blodsocker och måltider är andra exempel.

Många arbetsuppgifter kan idag digitaliseras vilket kan ge en bättre service till en lägre kostnad vilket i sin tur frigör arbetskraft till det som inte kan automatiseras, den mänskliga kontakten. Genom att frigöra personalen och öka flexibiliteten i utförandet kan tekniken bidra till att minska stress.

Det här vill vi satsa på:

Att verka för att kommunen har täckning och kapacitet i nätet på alla boenden, i kommunens lokaler samt i det egna boendet för att kunna utnyttja den nya tekniken och att kunna ta del av digitala tjänster på ett optimalt sätt.

Att verka för att införa anpassad digital teknik som stöd i arbetet för personalen.

Att kunna tillhandahålla aktuell och lättillgänglig teknik.

Att kunna utbilda och vidareutbilda personal med hjälp av olika lärplattformar.

Att erbjuda tillsyn via trygghetskamera för den som vill .

Att erbjuda GPS larm.

**Nordmalings
kommun**

Mätbara mål

Mätbara mål tas från nationella mätningar i öppna jämförelser vilket kan variera utifrån aktuella områden.

Bilaga 1.

Begreppsdefinition – Äldreomsorgen i Nordmaling

Nedan definieras ett antal begrepp som ofta används inom äldreomsorgen.

Avgift och maxtaxa

Avgift för service, vård och omsorg är inkomst- och insatsrelaterad och beslutas av Kommunfullmäktige. Maxtaxan innebär att det finns ett tak för avgiften oavsett omfattningen av insatserna. Maxtaxan innefattar alla beslutande insatser, inklusive trygghetslarm och hemsjukvård. Kostnad för boende, mat, medicinska produkter och hjälpmedel ligger utanför maxtaxan.

Anhörigstöd

Det stöd som finns att tillgå i form av avlösning i hemmet, växelvård och anhöriggrupper.

Nordmalings kommun:

Nordmalings kommun erbjuder anhörigstöd i form av avlösning i hemmet, växelvård samt avlastning i korttidsboende.

Anhörigvårdare

Person som vårdar närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har funktionsnedsättning.

Biståndshandläggare

En tjänsteperson inom kommunen som på uppdrag av kommunens socialtjänst handlägger ärenden gällande olika former av bistånd (hjälpinsatser) som omfattas av det kommunala ansvaret.

Nordmalings kommun:

Nordmalings kommuns biståndshandläggare tar emot den enskildes ansökan om insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL), bedömer det individuella behovet och fattar beslut vilka insatser som beviljas för att en skälig levnadsnivå ska uppnås.

Bostadsanpassning

Vid svårigheter att klara sig i sin hemmiljö på grund av bostadens beskaffenhet kan man via bostadsanpassningshandläggare efter beslut få sin bostad anpassad för fortsatt boende i sin hemmiljö.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun kan man hos bostadsanpassningshandläggare ansöka om bostadsanpassning. Handläggaren gör en utredning och därefter fattas beslut om ev. bidrag i form av bostadsanpassning.

Dagverksamhet

Dagverksamhet för äldre erbjuder en mötesplats för alla som har behov av stimulering och aktivering i vardagen för att öka välbefinnandet. Aktiviteter ska kunna väljas utifrån intresse och förmåga. Dagverksamheten riktar sig till alla sin bor i särskilt boende. Det finns specialinriktad dagverksamhet för personer med demenssjukdom och för personer som vårdas av anhöriga i hemmet.

Nordmalings kommun:

Nordmalings kommun erbjuder dagverksamhet för personer som bor i särskilt boende, för personer som vårdas hemma av anhöriga samt personer med demenssjukdom.

Demensteam

När man söker i den internationella forskningen – ofta namnet på ett team som ger vård och omsorg till personer med demenssjukdom. I en nordisk kontext står begreppet demensteam däremot ofta för ett tvärprofessionellt team som arbetar både konsultativt och individuellt.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun finns ett demensteam bestående av en undersköterska och en sjuksköterska. I dagsläget arbetar demensteamet främst med utbildning av personal samt tar uppdrag när det uppstår problem på något av kommunens särskilda boenden med BPSD problematik. Planering finns för att även starta upp anhöriggrupper.

Färdtjänst

Färdtjänst är en kommunalt subventionerad trafikservice som ska kompensera att en enskild till följd av sin funktionsnedsättning inte kan utnyttja allmänna kommunikationer.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun kan man ansöka om färdtjänst som bistånd hos en biståndshandläggare. Vad som krävs för att få färdtjänst är att man har så betydande svårigheter att man inte kan nyttja de kollektiva färdmedel som finns att tillgå. Inom färdtjänst kan man även söka om riksfärdtjänst om man ska göra en resa utanför kommunen.

Hemtjänst

Hemtjänsten medverkar till att kommunens äldre invånare tryggt ska kunna bo kvar i sitt ordinära boende och uppnå skälig levnadsnivå, genom att man utifrån Socialtjänstlagen (SoL) kan få bistånd på insatser från hemtjänsten utifrån individuellt behov. Här ingår även trygghetslarm.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun, för den som vill bo kvar i hemmet och är i behov av hjälp och stöd i hemmet kan det fås i form av Hemtjänst. Hjälp ges av omvårdnadspersonal dygnet runt alla dagar i veckan. Nordmalings kommun har infört LOV – Lagen om valfrihet - inom hemtjänsten.

Hemsjukvård

För äldre som av hälsoskäl inte kan ta sig till hälsocentral eller jourmottagning ansvarar kommunen för hälso- och sjukvård i hemmet upp till sköterskenivå. Insatser från hemsjukvården utförs av sjuksköterskor och/eller Rehab- och omsorgspersonal, som fått delegering alternativt instruktion av legitimerad personal.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun finns ett hemsjukvårdsteam bestående av sjuksköterskor samt sjukgymnast och arbetsterapeut.

Korttidsplats

Korttidsvistelse är en tidsbegränsad insats som kan beviljas utifrån individuellt behov enligt Socialtjänstlagen (SoL), efter ansökan och behovsbedömning av biståndshandläggare.

Nordmalings kommun

Korttidsvistelse kan till exempel beviljas för vardagsrehabilitering efter sjukhusvistelse, för utredning, för vård i livets slutskede eller vid behov av avlastning alternativt som växelvård.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun finns korttidsplatser på Tallbackens avdelning Rehab.

Den som av någon anledning tillfälligt inte kan vistas i sitt eget hem kan hos biståndshandläggaren ansöka om en korttidsplats. Detta är en tidsbegränsad insats som kan beviljas för t.ex. rehabilitering efter en sjukhusvistelse, för en utredning, vid behov av avlastning för anhöriga eller som växelvård.

Korttidsplats kan även erbjudas i kommunens övriga boenden i mån av plats.

Hjälpmedel

Förskrivning av hjälpmedel är reglerat av hjälpmedelavtal och regelverk i länet. Kommunens arbetsterapeut, sjukgymnast och distriktssköterska föreskriver hjälpmedel utifrån behovsbedömning och beställer från Hjälpmedelscentralen. Vissa hjälpmedel är kostnadsfria lån, andra bekostas av individens själv.

Heminstruktör

I Nordmalings kommun finns en Heminstruktör för syn- och hörselskadade. Heminstruktören gör hembesök och ger råd och stöd i de frågor som kan uppstå i det vardagliga livet som syn- och hörselskadad.

LOV – Lagen om valfrihet

Denna lag reglerar vad som ska gälla när upphandlade myndigheter konkurrensutsätter delar av sin verksamhet genom att överlåta till brukaren att välja utförare bland leverantörer i ett valfrihetssystem. Det är frivilligt för kommuner att införa valfrihetssystem.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun finns idag två företag som tillhandahåller hemtjänst förutom kommunens egen hemtjänst. De brukare som beviljats hemtjänst kan välja utförare av hemtjänstinsatser, varav kommunens hemtjänst är ett alternativ.

Nattpatrull

Nordmaling har en nattpatrull som servar kommunens äldre med insatser nattetid. Här kan man utifrån beviljat bistånd få hjälp även nattetid. Nattpatrullen är de som svarar på larm nattetid. Nattpatrull kan man få beviljad oavsett var man bor i kommunen.

Ordinärt boende

När kommunen pratar om ordinärt boende menar man det egna, privata boendet – det kan vara boende i villa, radhus eller lägenhet oavsett upplåtelseform.

Seniorboende

Samlingsbegrepp för vanliga bostäder som är avsedda för personer över en viss ålder, vanligtvis 55 år. De utformas så att behov av tillgänglighet och trygghet tillgodoses. Har ofta gemensamma lokaler för samvaro. Ibland finns lunchservering och/eller anställd värdinna. Hyrs ut direkt av fastighetsägare. Kräver ingen biståndsbedömning.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun finns i dagsläget inget Seniorboende.

Servicehus/servicelägenhet

Plats på servicehus beviljas enligt Socialtjänstlagen, SoL, efter ansökan och behovsbedömning av biståndshandläggare.

Bistånd ges på insatser utifrån individuella behov. Det finns tillgång till vårdpersonal samt sjuksköterska dygnet runt. På servicehusen finns tillgång till matsal och aktivitetslokal för social samvaro.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun finns idag inga servicelägenheter eller servicehus.

Särskilt boende (Säbo)

Särskilt boende är en biståndsbedömd boendeform för äldre, som inte klarar att bo kvar i sitt ordinära boende. Utifrån individuella behov erbjuder boendet service, personlig omvårdnad och hemsjukvård dygnet runt.

Nordmalings kommun:

När behovet av vård och omsorg är så omfattande att det inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet kan man ansöka om en plats i särskilt boende hos en biståndshandläggare. I Särskilt boende bor man i eget rum/lägenhet med tillgång till gemensamhetsutrymmen och närhet till personal dygnet runt.

I Nordmaling finns 106 boendeplatser varav 24 är demensboende. Det finns även 13 korttidsplatser, platserna är fördelade enligt följande:

Boende	Antal särskilda boende platser
Tallbacken, Nordmaling	26 lägenheter + 13 korttidsplatser på Rehab
Strandholmen, Nordmaling	53 lägenheter varav 16 är demensboende
Ankaret, Rundvik	8 lägenheter – alla är demensboende
Juliagården, Norrfors	10 lägenheter
Tobiasgården, Gräsmyr	9 lägenheter

Palliativa registret

Palliativa registret är ett nationellt kvalitetsregister där vårdgivare registrerar hur vården av en person i livets slutskede varit. Syftet är att förbättra vården i livets slut oberoende av diagnos och vem som utför vården. Vårdpersonal besvarar en enkät med cirka 30 frågor som handlar om hur vården varit sista veckan i livet. Sedan använder personalen resultatet för att se vilken kvalitet som vården håller och vad som behöver förbättras.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun arbetar vårdpersonal efter Palliativa registret.

Parbo-garanti

Är en lag som infördes 1 november 2012. Lagen innebär att om den ena partnern har fått beslut om särskilt boende får make/maka/sambo flytta in tillsammans med den som beviljats särskilt boende.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun erbjuds Parbo-garanti.

Trygghetsboende

Termen trygghetsboende kom 2008 och är en boendeform för äldre personer, oftast över 65 år, som är för friska för äldreboende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt ordinära boende. Skillnaden mellan trygghetsboende och särskilt boende är att här ingår varken mat, service, omvårdnad eller sjukvård däremot ska bostäderna vara

funktionellt utformade och det ska finnas gemenskapslokaler för måltider, samvaro, hobby och rekreation. Trygghetsboende regleras alltså inte via Socialtjänstlagen och är därmed inte en biståndsbedömd insats utan man köper eller hyr sin bostad på eget initiativ. Det ska även finnas personal eller en bovärd på angivna tider.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun finns i dag inget Trygghetsboende.

Tandhälsa/Munhälsa

Kommuninnevånare med beviljat bistånd enligt SoL och som har behov av omfattande vård och omsorg kan ha rätt till Särskilt Tandvårdsstöd. Stödet innefattar bl.a. uppsökande munhälsobedömning varje år och rätt till N-tandvård, nödvändig tandvård. Det innebär att man får tandvård för samma kostnad som för övrig sjukvård och med samma rätt till frikort som inom övrig vård. Daglig munvård finns med, utifrån det beviljade biståndet, i individuella planer och genomförandepaner inom kommunens vård- och omsorg.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun utfärdas N-tandkort.

Trygghetslarm

Ett sätt att öka tryggheten för den som bor kvar i det egna hemmet är att ha ett trygghetslarm och på det sätt snabbt komma i kontakt med hemtjänstens personal.

Nordmalings kommun:

Trygghetslarm kan man få beviljat som bistånd oavsett var man bor i kommunen.

Vård i livets slut

Nordmalings kommun har rutiner för vård i livets slut när det gäller hälso- och sjukvårdsinsatser och omvårdnad i särskilt boende och i ordinärt boende. Vården utgår utifrån den enskildes önskemål. I ordinärt boende sker vården i samarbete med primärvården.

Nordmalings kommun:

I Nordmalings kommun arbetar man med det Palliativa registret.